

Teoritillämpning i historisk forskning. En nätbaserad doktorandkurs i historia – HT 2022

Schema och instruktioner

Schema:

Inlämning av texter: 28 september senast kl. 16:00.

Internat 1: 5 oktober kl. 12:00 till 6 oktober kl. 17:00.
Plats: **Akademihotellet**, Uppsala.

Nätmodul 1: Publicering senast 19 oktober kl. 16:00.

Nätmodul 2: 26 och 27 oktober kl. 10:15 till 14:30.

Nätmodul 3: Publicering senast 16 november kl. 16:00.

Nätmodul 4: 23 och 24 november kl. 10:15 till 14:30.

Nätmodul 5: Publicering senast 7 december kl. 16:00.

Internat 2: 14 december kl. 12:00 till 15 december kl. 17:00.
Plats: **Akademihotellet**, Uppsala.

Slutuppgift: inlämning senast 22 december kl. 16:00.

Instruktioner för internat 1

Inför det första internatet ska deltagarna läsa två anvisade avhandlingsrecensioner och fundera på hur teori beskrivs och bedöms i dessa. Mot bakgrund av detta ska de skriva följande tre korta texter:

1. Skriv en kort *presentation* (1–2 sidor) av din kommande avhandling. Vad ska den handla om, vad är den huvudsakliga frågeställningen och vilket källmaterial planerar du att använda? Syftet med denna text är att alla på kursen ska veta vad deltagarna arbetar med för problem. Du ska också bifoga en tänkt disposition för avhandlingen (1 sida). Ta tid på Dig att fundera över vilken disposition som bäst kan lyfta fram det Du kommer att vilja säga och även gör det enkelt för läsaren att följa framställningen. Inför det andra internatet kommer vi att öva oss i att göra alternativa dispositioner men till detta första tillfälle räcker det med en disposition.
2. Skriv en kort teoretisk *självreflektion* (1–2 sidor) om ditt avhandlingsarbete. Fokusera på de teoretiska aspekter du ser i ditt ämne eller, om det passar dig bättre, de teoretiska problem du identifierat. Försök att vara så konkret som möjligt i ditt resonemang, till exempel genom att uttryckligen koppla till frågor om metodval, forskningslägesanknytning, källkritik och liknande. På vilket sätt kommer teori in i ditt arbete? Vilka teoretiska överväganden har du hittills gjort och haft nytta av? Vilka svårigheter möter du när du ska tillämpa teori på ditt källmaterial? Hur räknar du med att kunna lösa dem?

3. Besvara följande *frågor* (1–2 sidor): (a) Vad är poängen med att använda teori i historisk forskning, som Du ser det? (b) Finns det något som Du uppfattar som särskilt svårt när det gäller teorianvändning och vad är i så fall det?

PRELIMINÄRT PROGRAM FÖR INTERNAT 1

UPPSALA 5–6 OKTOBER 2022

Plats Akademihotellet (Övre Slottsgatan 5)

Efter att ha bekantat oss med varandra och den digitala kursplattformen, kommer vi under dessa dagar att diskutera betydelsen av teoretiska överväganden i det praktiska forskningsarbetet. Vi utgår dels från era egna självreflektioner, dels från kurslitteraturen. Frågor som blir intressanta är bland annat:

Hur definierar historiker sitt forskningsämne? Hur gör man när man tillämpar en teori på sitt material, hur väljer man "teori" och vad innebär valet för metoden och det förväntade resultatet? Kan man byta perspektiv mitt i arbetet? Vad kommer först, teori, empiri eller metod? Och vad kan egentligen kallas för teori? Vi bjuder dessutom in en nydisputerad forskare som ska prata om teoretiskt och metodiskt arbete utifrån sina egna erfarenheter av att skriva en avhandling. Som förberedelse ska vi läsa valda delar av avhandlingen.

Onsdag 5 oktober

12:00–13:00	Lunch
13:00–13:30	Presentation av kursen, lärarna och deltagarna.
13:30–14:00	Presentation av hur nätdiskussionerna ska gå till.
14:00–14:45	Introduktion till kursens tema från lärarna.
14:45–15:15	Kaffe
15:15–16:30	Doktoranderna arbetar med teori och metod i smågrupper med utgångspunkt i egna erfarenheter och de avhandlingsrecensioner som lästs före internatet
16:30–18:00	Adam Hjorthén, som disputerade i Stockholm 2015, gästar internatet och talar om sitt sätt att arbeta med teori och metod i sin avhandling
19:00	Stockholms och Uppsala universitets historiska institutioner bjuder på middag på restaurang.

Torsdag 6 oktober

9:15–10:15	Diskussion av artiklar av Åmark respektive Österberg
10:15–10:45	Kaffe
10:45–12:00	Diskussion av doktorandernas självreflektioner i mindre grupper
12:00–13:00	Lunch

13:15–15:00	Fortsatt diskussion av doktorandernas självreflektioner i mindre grupper
15:00–15:30	Kaffe
15:30–17:00	Uppsamlingsdiskussion av doktorandernas självreflektioner

Nätmodul 1

Du ska fokusera på ett särskilt problem som du stött på i ditt avhandlingsarbete. Vi vill att du väljer ett problem som är nära knutet till det sätt på vilket du ska hantera ditt källmaterial och skriver en kortare text om detta problem. Det handlar alltså inte om att hantera någon av de stora teoretiska frågorna (struktur-aktör, språk-verklighet, etc.) utan något mer konkret. Vilka teoretiska verktyg behöver du för att förklara eller tolka dessa iakttagelser? Vilka metodiska verktyg behöver du för att kunna hantera dina källor? Passar teori och metod ihop? Det är utmärkt om du i anslutning till detta problem kan presentera ett källmaterial för de övriga kursdeltagarna. Detta kan du scanna in och lägga ut på kursplatsen i vårt nätforum. Du kan eventuellt också hitta källmaterial på Internet. I så fall kan du lägga in länkar på kursplatsen. Det kan röra sig om ett exempel på den typ av texter du använder. Det är inte lika enkelt för alla författare att presentera ett källmaterial (det beror på ämnet) och det är därför inte heller ett krav. Men för dem som har möjlighet tror vi att det kan vara mycket nyttigt att ha konkreta material att diskutera utifrån. Men framförallt vill vi att du ska välja exempel från din forskningspraktik.

Texten bör vara högst 4 sidor lång. Utnyttja gärna kurslitteratur eller annan litteratur. Den ska publiceras senast *19 oktober kl. 16:00* på kursplatsen.

Nätmodul 2

I denna modul ska vi gemensamt arbeta med de texter och material som publicerats i nätmodul 1. Varje deltagare läser enligt lärarnas anvisning de andra deltagarnas texter och material. Uppgiften är att vara konstruktivt kritisk och att föreslå alternativa sätt att betrakta materialet och besvara uppställda frågor. Detta är en träningsuppgift; det handlar om att pröva olika teoretiska tillvägagångssätt. Du ska ta på dig teoretiska kostymer som du i allmänhet inte skulle välja och pröva vad som skulle hända i så fall. Meningen är att vi ska vidga våra horisonter.

Diskussionerna sker i form av nätforum *26 och 27 oktober*. Varje text kommer att diskuteras i ett eget diskussionsforum. Varje deltagare ska alltså delta i flera diskussionsforum, dels i det där den egna texten diskuteras, dels genom att vara kommentator i andra. En lärare kommer att vara med i varje diskussionsforum. *Ett första inlägg ska vara inlagt kl. 10:00*. Senast kl. 11:00 ska författaren ha svarat på dessa inlägg. Notera att det inte är meningen att kommentatorerna ska komma med alla kommentarer och synpunkter redan i sitt första inlägg. Meningen är att debatterna ska hållas igång. Kommentera gärna författarnas svar och inled en debattrunda. Ingrip i andra diskussioner. *Diskussionerna pågår fram till kl. 14:30* med uppehåll för lunch 12:00–13:00.

Det är viktigt att alla kursdeltagare är aktiva i diskussionerna. Lärarna är förstås inga auktoriteter som vet allt och alltid kan ge det rätta svaret. I bästa fallet är de erfarna diskussions-deltagare, men de vet förvisso inte alltid bäst.

Även om en forumdiskussion inte innebär att man sitter låst vid datorn, ska du inte räkna med att ha tid för annan aktivitet under dessa två dagar.

Nätmodul 3

Med utgångspunkt i de diskussioner som förts i nätmodul 2 ska varje doktorand presentera ett "omtänk" av sin ursprungliga PM (nätmodul 1). Tanken är att pröva ett helt annat teoretiskt perspektiv på avhandlingens problem. Välj något annat teoretiskt perspektiv, kanske något du tidigare har valt bort. Vilka för- och nackdelar skulle ett annat teoretiskt perspektiv innebära? Vad skulle ett annat perspektiv få dig att se, och vad skulle du kunna missa? Vilken innebörd skulle ett teoribyte ha för metod, källurval, forskningslägesanknytning och källkritik? Textens fokus ska vara en konkret och saklig diskussion av hur en ny koppling mellan teori och empiri skulle kunna se ut samt av hur teorin i så fall kan användas i en metodiskt säkerställd bearbetning av källor. För att kunna göra ett seriöst "omtänk" måste Du ha läst minst tre artiklar som behandlar den för Dig nya teorin. Din text ska innehålla referenser (i form av fotnoter) till dessa texter.

Syftet med övningen är inte att du ska byta perspektiv i ditt avhandlingsarbete, utan det handlar om en träning i perspektivseende. Därmed vill vi främja ett självreflekterande förhållningssätt till det egna arbetet.

Texterna ska publiceras senast *16 november kl. 16:00*.

Nätmodul 4

Texterna diskuteras i form av nätforum *23 och 24 november mellan kl. 10:00 och 14:30*. Upplägget blir det samma som för nätmodul 2.

Nätmodul 5

Dispositionen av avhandlingen är i vissa avseenden given. De flesta har en inledande del där olika typer av utgångspunkter presenteras, sedan följer redovisningen av avhandlingens empiriska undersökningar och till sist sammanfattas och diskuteras resultaten. Men inom ramen för en sådan övergripande struktur finns stora möjligheter att disponera texten på olika sätt. En del låter källmaterialet strukturera texten, andra sätter sina analytiska kategorier i centrum, vissa disponerar texten utifrån de övergripande frågorna medan andra låter resultaten bilda ryggrad för texten. I historiska avhandlingar är frågan huruvida texten ska disponeras kronologiskt eller tematiskt ofta också aktuell. Valet av disposition har betydelse och bör vara nära kopplad till avhandlingens frågor, men valet är inte givet. Flera olika alternativ finns och det man väljer påverkar vad som lyfts fram respektive tonas ner i den färdiga avhandlingen.

Den här övningen syftar till att medvetandegöra kursdeltagarna om dispositionens betydelse för avhandlingens struktur och de argument som man som forskare vill föra fram.

Du ska göra två olika dispositioner för din kommande avhandling. Tänk efter vilka strukturerande principer som är tänkbara och gör två olika dispositioner utifrån olika sådana principer. Skriv ned dispositionen i kapitelform samt motivera varje disposition. Våga bryta mot konventionerna!

Du kan jobba med denna uppgift under hela kursen, men dina dispositioner ska publiceras senast *7 december kl. 16:00*.

PRELIMINÄRT PROGRAM FÖR INTERNAT 2

UPPSALA 14–15 DECEMBER 2022

Internatet börjar med lunch kl. 12:00 den 5 december och avslutas 6 december senast kl. 16:30.

Torsdag 2 december

12:00–13.00	Lunch
13.00–14.00	Backspegel: vad lärde vi oss under nätmodulerna?
14.00–14.30	Introduktion dispositionsövningen
14.30–15.30	Dispositionsovningen. Grupparbete
15.30–16.00	Kaffe
16.00–17.00	Dispositionsovningen (forts.)
17.00–18.00	Doktoranderna förbereder tillsammans frågor till gästen

Fredag 3 december

9.15–10.30	Gäsföreläsning
10.30–11.00	Kaffe
11.00–12.00	Diskussion med gästen, doktorander och lärarna om teoriers funktion i historisk forskning
12.00–13.00	Lunch
13.00–14.30	Dispositionsovningen. Gruppredovisningar
14.30–15.00	Kaffe
15.30–16.30	Lärarna sammanfattar kursen och återknyter till frågorna om historiografi

Sista inlämningsuppgiften

Inlämning senast 22 december kl. 16:00

Denna uppgift innebär att du ska återvända till de båda frågor som du besvarade inför det första internatet, nämligen (a) Vad är poängen med att använda teori i historisk forskning, som Du ser det? (b) Finns det något som Du uppfattar som särskilt svårt när det gäller

teorianvändning och vad är i så fall det? Skriv en kort text (2 sidor) där Du redovisar hur du ser på dessa frågor efter att ha gått denna kurs.